Sami Uotinen

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Pyyntö kirjallisesta lausunnosta 1.10.2025

# HE 81/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Kansaneläkelaitoksesta annetun lain, valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain ja tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy kiitää mahdollisuudesta lausua otsikossa mainitusta asiasta. Seuraavassa muutamia näkökohtia käsiteltävänä olevaan asiaan liittyen.

## Avustavien tehtävien siirtäminen yksityiselle taholle

Lähtökohtaisesti Hyvil kannattaa sitä, että Kansaneläkelaitoksella olisi mahdollisuus siirtää rutiininomaisia avustavia tehtäviä yksityiselle toimijalle.

Hyvil kuitenkin huomauttaa, että esitetyn uuden 2 b §:n 1 momentin 1 kohta, joka nyt ehdotetussa muodossa kuuluu ”Kansaneläkelaitokselle saapuvien hakemusten ja muiden asiakirjojen vastaanotto, lajittelu sekä asiakirjojen ja niihin sisältyvien tietojen tallentaminen;” lukeminen mukaan rutiininomaisiin tehtäviin sisältää riskejä suhteessa hakijoiden oikeuksien toteutumiseen. Käytännössä tässä osassa hakuprosessia tapahtuneet virheet (esim. sähköistämisessä kadonnut tai unohtunut liite tai jopa hakemus) voi johtaa siihen, että henkilön sosiaaliturvan tai esimerkiksi viimesijaisen toimeentulotuen ratkaisu estyy tai myöhentyy tai tulee jopa hylätyksi. Erityisesti perustoimeentulotuen hakemuksissa on usein mukana erittäin runsaasti liitteitä, jolloin riski virheisiin kasvaa samalla kuin laissa säädetty käsittelyaika tälle tukimuodolle on poikkeuksellisen lyhyt.

CC BY

**Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy**
www.hyvil.fi
etunimi.sukunimi@hyvil.fi
Y-tunnus: 3324881-1

**Välfärdsområdesbolaget Hyvil Ab**
www.hyvil.fi
fornamn.efternamn@hyvil.fi
FO-nummer: 3324881-1

Hakuprosessin loppupäässä, joita ehdotetut kohdat 2 ja 3 koskevat, yksityistämisellä ei ole hakijan oikeuksien toteutumiseen vastaavalla tavalla suoraa vaikutusta kuin hakuprosessin alkupäässä.

## Yhteystietojen ilmoittaminen päätöksessä

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy toteaa, että muutos, jonka mukaan päätöksessä ei ilmoiteta yksittäisen Kansaneläkelaitoksen virkailijan nimeä ja yhteystietoja vaan asiakaspalveluyksikön yhteystiedot voi olla perusteltavissa. Kansaneläkelaitoksen etuusratkaisuissakin voi olla vastassa tulkinnanvaraisia tilanteita ja tällöin on tärkeää, että yhteyden saaminen tosiasialliseen päätöksentekijään varmistetaan. Tämä voi tapahtua asiakaspalveluyksikön kautta.

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy kiinnittää myös huomiota siihen, että jatkossakin Kansaneläkelaitoksen päätöksissä tulee olla ilmaistuna päätöksentekijän nimi. Hyvän hallinnon periaatteiden mukaista on se, että hallinnossa asioiva ja palvelua tai tukitointa hakeva henkilö saa hakemukseensa asianmukaisesti perustellun päätöksen, josta ilmenevät kaikki päätöksen tekoon vaikuttaneet seikat. Päätöksen tehneen henkilöin nimellä voi olla ainakin joissain tapauksissa merkitystä asianosaiselle esim. päätöksentekijän esteellisyyden arvioinnissa. Asianosaisen kannalta on tärkeää, että hänellä on mahdollisuus päätöksen saatuaan arvioida kaikkia asiaan vaikuttavia seikkoja harkitessaan esimerkiksi muutoksenhakukeinojen käyttämistä asiassa.

HYVIL

Sami Uotinen
Johtava juristi